

Teza: Prowadzenie samochodu w stanie nietrzeźwym

Prowadzenie przez radcę prawnego samochodu w stanie nietrzeźwości, choćby stan ten nie był wysoki, stanowi naganne zachowanie, sprzeczne z zasadami etyki i godności zawodu i jest wyrazem lekceważenia podstawowych zasad porządku prawnego

Sygn. akt WO-70/16

ORZECZENIE

z dnia 23 czerwca 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz

Sędziowie: SWSD Bogusława Boyen

SWSD Bożena Stradowska - Adamska /sprawozdawca/

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Bronisława Kachnikiewicza po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego K. Z.

obwinionego na podstawie art. 64 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania Ministra Sprawiedliwości od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 28 grudnia 2015r. sygn. akt D 64/15.

orzeka:

1.

zmienia zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 28 grudnia 2015 r. , w ten sposób, że wymierza obwinionemu radcy prawnemu karę pieniężną w wysokości 10.000 zł (słownie: dziesięć tysięcy zł.) oraz orzeka o zakazie wykonywania patronatu na okres dwóch lat;

2.

w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;

3.

zasądza od obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie koszty postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 2.000 zł (słownie: dwa tysiące zł).

UZASADNIENIE

W dniu 29 września 2014 r. Prokuratura (...)w W. poinformowała Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie, na podstawie art. 21 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (zw. dalej k.k.), że w dniu 19 sierpnia 2014 r. Komisariat Policji W. W. wszczął dochodzenie (...) nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową W. M., w sprawie dotyczącej r. pr. K. Z., podejrzanego o popełnienie czynu z art. 178 a § 1 k.k. (k. 1 akt).

Postanowieniem z dnia 15 października 2014 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, po przeprowadzeniu czynności sprawdzających na skutek zawiadomienia z dnia 29 września 2014 r., postanowił o wszczęciu dochodzenia w sprawie r. pr. K. Z. nr wpisu (...), na podstawie art. 303 w zw. z art. 305 § 1 w zw. z art. 325 a § 2 w zw. z art. 325 e § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (zw.

dalej k.p.k.) oraz w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (zw. dalej U.r.pr.). W uzasadnieniu wskazano, iż r. pr. K. Z. zostały przedstawione zarzuty popełnienia czynu z art. 178 a § 1 k.k. Zgodnie zaś z art. 64 ust. 1 i 2 U.r.pr. radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego oraz za czyny sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim lub zasadami etyki radcy prawnego. Analiza zawiadomienia uzasadniała podejrzenie zarzutu nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego oraz nienależytego dbania o godność zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych oraz w życiu prywatnym poprzez to, iż r. pr. K. Z. swoim zachowaniem doprowadził do wydania przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji W. - W. w dniu 19 sierpnia 2014 r. postanowienia o wszczęciu dochodzenia, a następnie przedstawienia zarzutów o czyn z art. 178 a § 1 k.k., co stanowiło naruszenie art. 6 ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (zw. dalej KERP), którego tekst jednolity stanowił załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr. (k. 2 - 3 akt).

W dniu 12 listopada 2014 r. r. pr. K. Z. został przesłuchany w charakterze świadka i pouczony o treści art. 233 § 1 k.k. oraz uprawnieniach wynikających z art. 179 - 180 k.p.k., 182 k.p.k., 183 k.p.k. i 191 § 3 k.p.k. Radca prawny K. Z. poinformował, iż Sąd Rejonowy(...) M. warunkowo umorzył postępowanie karne w dniu 31 października 2014 r. (...) (k. 8 - 9 akt).

Wyrokiem z dnia 31 października 2014 r. Sąd Rejonowy (...)w W. (...) (...) wobec K. Z., podejrzanego o to, że w dniu 12 sierpnia 2014 r. w W. na ulicy (...) z kierunku Pałacowej kierował samochodem marki T. o numerze rejestracyjnym (...) w ruchu lądowym, będąc w stanie nietrzeźwości, tj. mając 0,30 mg/l w pierwszym badaniu oraz 0,29 mg/l w drugim badaniu alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178 a § 1 k.k. orzekł, na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k., postępowanie karne przeciwko K. Z. warunkowo umorzyć na okres roku próby; na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekając wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku; na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczyć oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 12 sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r.; na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzekając od podejrzanego świadczenie pieniężne w wysokości 3000,00 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, płatne na rachunek w Banku (...) nr konta (...); na podstawie art. 626 § 1 w zw. z art. 627 k.p.k. zasądzać od oskarżonego kwotę 140,00 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, w tym opłatę w kwocie 100,00 zł (k. 46 akt).

W dniu 14 stycznia 2015 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, na podstawie art. 313 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ U. r. pr., postawił r. pr. K. Z., nr wpisu (...), zarzut braku dbania o godność zawodu radcy prawnego przy wykonywaniu czynności zawodowych oraz w życiu prywatnym poprzez to, że w dniu 12 sierpnia 2014 r. w W. kierował w ruchu lądowym samochodem marki T. będąc w stanie nietrzeźwości, co doprowadziło do przedstawienia mu w postępowaniu przygotowawczym, nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową W. M. w dniu 19 sierpnia 2014 r. postanowienia o przedstawieniu zarzutów o czyn z art. 178a § 1 k.k., a następnie wydania wyroku przez Sąd Rejonowy (...) M. o warunkowym umorzeniu postępowania, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr. Treść postanowienia ogłoszono r. pr. K. Z. w dniu 16 lutego 2015 r. i pouczono o treści art. 313 § 3 k.p.k., który nie żądał pisemnego uzasadnienia postanowienia (k. 48 akt).

W dniu 16 lutego 2015 r. przesłuchano obwinionego, który po pouczeniu o treści art. 300 k.p.k. nie zgodził się z postawionymi zarzutami, wnosząc o umorzenie postępowania i potraktowanie popełnionego czynu jako przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi, odstąpienie od wymierzenia kary dyscyplinarnej i zastosowanie wobec niego ostrzeżenia przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) (k. 50 - 51 akt).

W piśmie z dnia 16 lutego 2015 r. (k. 52 - 52 verte akt) obwiniony podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. W dniu 23 lutego 2015 r. obwiniony został zapoznany z materiałami dochodzenia i po pouczeniu o przysługujących mu uprawnieniach oświadczył, że nie zgłasza zastrzeżeń co do prowadzonego postępowania i nie składał wniosku o uzupełnienie dochodzenia (k. 55 akt).

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2015 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W., na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 w zw. z art. 325e § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ U. r. pr., umorzył dochodzenie przeciwko r. pr. K.

Z. (pkt 1), a po uprawomocnieniu punktu 1 postanowił wystąpić do Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z wnioskiem o udzielenie r. pr. K. Z. ostrzeżenia (pkt 2). W uzasadnieniu wskazano, iż z przeprowadzonego postępowania dyscyplinarnego jednoznacznie wynikało, iż obwiniony dopuścił się zarzucanego mu czynu. Tym niemniej Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. wziął pod uwagę postawę obwinionego, jego pełne współdziałanie i aktywne dążenie do wyjaśnienia sprawy oraz przyznanie się do prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, podkreślając jednak, iż stan ten w chwili czynu tylko nieznacznie przekraczał granicę 0,5 % ustanowioną dla wykroczeń, a obwiniony żałował swego czynu. Uwzględniając dotychczasowy nienaganny sposób życia obwinionego pozwalał przypuszczać, iż pomimo umorzenia postępowania będzie on przestrzegał zasad porządku prawnego, a za udzieleniem ostrzeżenia dziekańskiego przemawiało również to, że ww. czyn był pierwszym przewinieniem dyscyplinarnym obwinionego (k. 56 - 58 akt).

Odwołaniem z dnia 12 marca 2015 r. Minister Sprawiedliwości, na podstawie art. 70⁴ U. r. pr., zaskarżył w całości postanowienie z dnia 23 lutego 2015 r. Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ U. r. pr. Minister Sprawiedliwości zarzucił postanowieniu z dnia 23 lutego 2015 r. obrazę przepisu postępowania, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ U. r. pr., poprzez umorzenie dochodzenia dyscyplinarnego na skutek błędnego przyjęcia, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia, mający istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegający na niezasadnym przyjęciu, że zarzucany obwinionemu czyn stanowił wypadek mniejszej wagi, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów i wszystkich ujawnionych w toku postępowania okoliczności prowadziła do odmiennego wniosku.

Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wskazano, iż jakkolwiek postawę reprezentowaną przez obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego można było uznać za poprawną, to nie ulegało wątpliwości, iż popełniony przez niego czyn stanowił poważne przewinienie dyscyplinarne, które wypełniało także znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., tj. przestępstwa umyślnego. Wskazano, iż w postanowieniu z dnia 23 lutego 2015 r. nie odniesiono się o wszystkich określonych w art. 115 § 2 k.k. kryteriów oceny społecznej szkodliwości czynu, a obwiniony wykonywał zawód zaufania publicznego. Okoliczność ta nakładała na r. pr. K. Z. w sposób szczególny obowiązek przestrzegania określonych standardów oraz zasad etyki i godności.

Zachowanie obwinionego negatywnie wpływało na postrzeganie osób wykonujących zawody zaufania publicznego i wskazywało na jego rażąco lekceważący stosunek do zasad etyki i godności zawodu. Prowadziło to do konstatacji, że obwiniony swym zachowaniem nie tylko podważył zaufanie i wizerunek swojej osoby, lecz również godził w dobre imię radców prawnych oraz naruszył standardy, składające się na budowanie pozytywnego odbioru całego systemu wymiaru sprawiedliwości. W tym stanie rzeczy umorzenie postępowania dyscyplinarnego z wnioskiem o udzielenie ostrzeżenia było rażąco łagodnym potraktowaniem obwinionego i nie pozwoliło mu odczuć w sposób wystarczający negatywnych konsekwencji swojego zachowania (k. 64 - 68 akt).

Pismem z dnia 23 marca 2015 r. obwiniony wniósł odwołanie od punktu 2 postanowienia z dnia 23 lutego 2015 r., wnosząc o zaniechanie wobec niego ostrzeżenia przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w W., ze względu na niewspółmierność wymierzonej kary do popełnionego czynu (k. 70 - 71 akt). W uzasadnieniu obwiniony wskazał, iż biorąc pod uwagę cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie RD 330/14, okoliczności sprawy, treść postanowienia z dnia 23 lutego 2015 r., jego dotychczasową postawę, współpracę z Policją i Prokuraturą, okazaną skruchę, fakt że dotychczas nie był karany za jakiegokolwiek przestępstwa przez sąd powszechny bądź jakiegokolwiek inny sąd, okoliczności te uzasadniały odstąpienie od zastosowania wobec niego ostrzeżenia, albowiem i bez niego w przyszłości będzie przestrzegać zasad porządku prawnego a postępowanie dyscyplinarne wypełni jego cele.

Na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2015 r. skarżący podtrzymali swoje stanowiska w sprawie (k. 81 akt).

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2015 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W., na podstawie art. 437 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 U. r. pr., uchylił w całości postanowienie z dnia 23 lutego 2015 r. i przekazał sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania (pkt 1); na podstawie art. 430 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1

U. r. pr. pozostawił bez rozpoznania zażalenie r. pr. K. Z. z dnia 23 marca 2015 r. na pkt 2 postanowienia z dnia 23 lutego 2015 r. (pkt 2); na podstawie art. 98 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 U. r. pr. odroczył sporządzenie uzasadnienia na czas do 7 dni (pkt 3) (k. 83 akt). W uzasadnieniu (k. 84 - 85 akt) wskazano, iż odwołanie Ministra Sprawiedliwości było uzasadnione podkreślając, iż cele postępowania dyscyplinarnego nie odnoszą się tylko do prewencji indywidualnej.

Popelniony przez obwinionego czyn został umyślnie i co do zasady nie mógł być traktowany jako wypadek mniejszej wagi lub o znikomej społecznie szkodliwości. Umorzenie postępowania dyscyplinarnego było nieuzasadnione z uwagi na charakter i wagę czynu, a postawa obwinionego powinna zostać wzięta pod uwagę już w ramach postępowania dyscyplinarnego. Samorząd radców prawnych nie mógł bowiem nie reprezentować zasadniczej postawy wobec naruszeń prawa uznanych za poważne, aby nie doszło do osłabienia zaufania do zawodu radcy prawnego, które jest warunkiem jego prawidłowego wykonywania.

W dniu 25 września 2015 r. uzupełniająco przesłuchano obwinionego, który po pouczeniu o treści art. 300 k.p.k., podtrzymał wyjaśnienia, nie zgadzając się z postawionymi zarzutami, nie zgłaszając wniosku końcowego zapoznania się z aktami postępowania (k. 91 - 92 akt).

Pismem z dnia 30 września 2015 r. (k. 93 akt), na podstawie art. 68¹ ust. 1 U. r. pr., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie skierował do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wnioski o ukaranie r. pr. K. Z., któremu postawiono zarzut braku dbania o godność zawodu radcy prawnego przy wykonywaniu czynności zawodowych oraz w życiu prywatnym poprzez to, że w dniu 12 sierpnia 2014 r. w W. kierował w ruchu lądowym samochodem marki T. będąc w stanie nietrzeźwości, co doprowadziło do przedstawienia mu w postępowaniu przygotowawczym, nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową W. M. w dniu 19 sierpnia 2014 r. postanowienia o przedstawieniu zarzutów o czyn z art. 178a § 1 k.k., a następnie wydania wyroku przez Sąd Rejonowy (...) M. o warunkowym umorzeniu postępowania, co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 8/ VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr.

Na rozprawie w dniu 28 grudnia 2015 r. (k. 114 - 116 akt) obwiniony złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze pieniężnej w wysokości 3000,00 zł, a Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie przychylił się do wniosku

Orzeczeniem z dnia 28 grudnia 2015 r., sygn. akt D 64/2015, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. (zw. dalej OSD) uznał r. pr. K. Z., nr wpisu WA - (...), winnym zarzucanego wnioskiem o ukaranie czynu, tj. braku dbania o godność zawodu radcy prawnego przy wykonywaniu czynności zawodowych oraz w życiu prywatnym poprzez to, iż w dniu 12 sierpnia 2014 r. w W. kierował w ruchu lądowym samochodem marki T. będąc w stanie nietrzeźwości, co doprowadziło do przedstawienia mu w postępowaniu przygotowawczym, nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową W. M. w dniu 19 sierpnia 2014 r. postanowienia

o przedstawieniu zarzutów o czyn z art. 178a § 1 k.k., a następnie wydania wyroku przez Sąd Rejonowy (...) M. o warunkowym umorzeniu postępowania, który to czyn stanowił przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowił załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w zw. z art. 64 ust.

1 pkt 2 U. r. pr. i za ten czyn, na podstawie art. 64 ust. 1 w zw. z art. 65 ust. 1 pkt 3 U. r. pr., wymierzył karę pieniężną w wysokości 3000,00 zł (pkt 1); na podstawie art. 70⁶ ust. 2 U. r. pr. zasądzone od obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie tytułem zwrotu kosztów postępowania kwotę 2000,00 zł. W uzasadnieniu (k. 128 - 130 akt) wskazano, iż zgromadzony materiał dowodowy i przyznanie się obwinionego do zarzucanego mu czynu (k. 115 akt) pozwalały jednoznacznie stwierdzić, iż obwiniony dopuścił się czynu sprzecznego z zasadami etyki radcy prawnego, określonego w art. 6 ust. 2 KERP, poprzez brak dbałości o godność zawodu radcy prawnego w życiu prywatnym i dopuszczenie się popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary.

Prowadzenie przez radcę prawnego samochodu w stanie nietrzeźwości, choćby stan ten nie był wysoki, stanowiło naganne zachowanie, sprzeczne z zasadami etyki i godności zawodu, było wyrazem lekceważenia podstawowych zasad porządku prawnego. Od radcy prawnego należy bowiem oczekiwać, że będzie w sposób szczególnie staranny przestrzegał

obowiązujących norm prawnych.

Naruszenie tych norm musi skutkować zdecydowanie negatywną oceną, a wymierzona kara powinna uwzględniać wymagania prewencji ogólnej i szczególnej.

Zważywszy na fakt uznania przez obwinionego swojej winy i dobrowolnego poddania się karze, OSD orzekł wnioskowaną przez niego karę pieniężną. Wymierzona kara pozwalała w ocenie Sądu dobrze spełnić funkcje prewencyjne kary - zapobiegać tego typu przewinieniom w przyszłości i była adekwatna do stopnia winy obwinionego. O kosztach postępowania OSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 U. r. pr.

W odwołaniu z dnia 21 marca 2016 r. (k. 137 - 141 akt), wniesionym w ustawowym terminie, Minister Sprawiedliwości, na podstawie art. 70⁴ ust. 4 U. r. pr., zaskarżył orzeczenie OSD z dnia 28 grudnia 2015 r., na niekorzyść obwinionego w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej. Na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 U. r. pr., orzeczeniu zarzucił rażąco niewspółmierność kary wymierzonej obwinionemu w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy radcy prawnego.

Minister Sprawiedliwości wniósł o zmianę orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionemu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres roku oraz zakazu wykonywania patronatu na okres trzech lat. Nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez OSD, dotyczących sprawstwa i winy r. pr. K. Z., w ocenie Ministra Sprawiedliwości orzeczenia z dnia 28 grudnia 2015 r. nie można było zaakceptować w części dotyczącej wymierzenia obwinionemu rażąco łagodnej kary w postaci kary pieniężnej. Wydając orzeczenie OSD powinien bowiem zważyć, aby orzeczona kara była współmierna do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, odpowiadała społecznemu poczuciu sprawiedliwości oraz realizowała cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do sprawcy czynu zabronionego

. Odpowiedzialność dyscyplinarna mimo, iż nie może być utożsamiana z odpowiedzialnością karną i jest od niej niezależna, to bez wątpienia jest odpowiedzialnością za czyn bezprawny, zawiniony i karygodny i powinna skutkować wymierzeniem odpowiednio dolegliwej sankcji i być bardziej surowa dla obwinionego. Kodeks Etyki Radcy Prawnego ustanawia bowiem właściwe dla danej profesji wyższe standardy zachowania niż Kodeks karny, co jest implikacją wynikających z art. 24 ust. 1 pkt 5 U. r. pr. wymogów stawianych osobom wykonującym ten budzący powszechne zaufanie zawód. Podkreślono przy tym, iż delikt dyscyplinarny, którego winnym został uznany r. pr. K. Z., wyczerpuje jednocześnie znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., w związku z którym toczyło się postępowanie karne, zakończone warunkowym umorzeniem.

Tym samym orzeczona kara była w odczuciu społecznym nieakceptowalną i niesprawiedliwą i rażąco niesprawiedliwą, w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. Czyn obwinionego należał bowiem do najcięższych kategorii przewinień dyscyplinarnych ze względu na to, iż zawierał jednocześnie znamiona przestępstwa umyślnego, niweczącego zaufanie publiczne do danej profesji. W tych okolicznościach wymierzenie za delikt dyscyplinarny o takim ciężarze gatunkowym kary o subminimalnej, praktycznie nieodczuwalnej dolegliwości dla obwinionego, dodatkowo naruszało standardy składające się na budowanie pozytywnego wizerunku samorządu radców prawnych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, zwany dalej WSD, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ U. r. pr., zmienił zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej i na podstawie art. 64 ust. 1 w zw. z art. 65 ust. 1 pkt 3 U. r. pr. wymierzył karę pieniężną w wysokości 10000,00 zł oraz na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2a U. r. pr. dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas dwóch lat.

Nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez OSD, dotyczących sprawstwa i winy r. pr. K. Z., WSD rozważył wszystkie okoliczności podniesione w toku postępowania.

Sąd podziela pogląd OSD, iż obwiniony r. pr. K. Z. popełnił zarzucane mu czyny i wobec ukarania, zasadnie, na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 zd. 1 U. r. pr., został obciążony kosztami postępowania w całości.

Na skutek działań i zaniechań r. pr. K. Z. doszło do rażącego naruszenia przyjętych przez Krajową Radę Radców Prawnych zasad Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w zakresie należytej staranności w wykonywaniu zawodu oraz norm prawnych, statuujących działanie zawodu, określonych w art. 6 ust. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr., popełniając czyny sprzeczne

ze ślubowaniem radcowskim i zasadami etyki radcy prawnego.

Nie budziło wątpliwości, iż obowiązki radcy prawnego polegają na wykonywaniu zawodu z należytą starannością i rzetelnością, wynikającą z wiedzy prawniczej, a także przestrzeganiu zasad etycznych. Znajduje to wyraz w art. 2 cytowanej ustawy, zgodnie z którym pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana oraz art. 3 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.

Powyższe znajduje odbicie także w brzmieniu art. 6 ust. 2 KERP. Rozumie się przez to, że z jednej strony działania radcy prawnego cechują się lojalnością, działaniem zgodnym z przepisami prawa i zasadami etyki, a z drugiej strony polegają na doradzaniu klientowi, zapewnianiu zastępstwa procesowego i wyjaśnianiu wątpliwości prawnych. Radca prawny, w tym K. Z., obowiązany jest bowiem, zgodnie z art. 6 ust. 2 KERP, dbać o godność zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych, a także w działalności publicznej i w życiu prywatnym. W tym kontekście obwiniony działał przy popełnianiu występku w ramach działalności zawodowej radcy prawnego. Stosownie do treści art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr., radca prawny wykonując swój zawód podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego, jak i za czyny sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim oraz zasadami etyki radcy prawnego. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 1 KERP, nieprzestrzeganie zasad etyki zawodowej przez radcę prawnego stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej. Stosownie bowiem do art. 17 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., zawód radcy prawnego stanowi zawód zaufania publicznego, co obwiniony powinien mieć również na uwadze w działalności publicznej i w życiu prywatnym.

Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego (art. 67 ust. 1 U. r. pr.). Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie miał wątpliwości, iż prawomocny wyrok z dnia 31 października 2014 r. stanowił podstawę do przyjęcia, iż obwiniony popełnił przewinienie dyscyplinarne. Obwiniony przyznał się do winy

1 nie utrudniał postępowania, znając swoje prawo do obrony, z którego korzystał w pełnym zakresie - miał prawo do przedstawienia stanowiska w sprawie i wszelkich dowodów na jego poparcie, mógł składać wyjaśnienia bądź odmawiać ich składania, zaznajamiać się z aktami sprawy, która była jawna. Zarzuty stawiane obwinionemu znalazły potwierdzenie w okolicznościach sprawy i zgromadzonym zgodnie z procedurą materiałem dowodowym, stanowiąc podstawę do ukarania obwinionego. Wymierzona przez sąd powszechny kara nie była surowa, choć utrata prawa jazdy na okres roku bez wątpienia stanowiła dla obwinionego dolegliwość, którą z zasądzonych kar odczuwał w największym zakresie.

Zgodnie z zasadą obiektywizmu, Sąd uwzględnił okoliczności przemawiające na jego korzyść, co wyrażało się m. in. w tym, że obwinionemu nie wymierzono najsurowszych z przewidzianych kar dyscyplinarnych, pomimo wniosku Ministra Sprawiedliwości o zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres roku i zakaz patronatu na okres lat 3. Wymierzona obwinionemu kara nie była najsurowsza, wobec ustalonych rażących naruszeń zasad postępowania radcy prawnego, a także skutków działań i zaniechań obwinionego, które były dolegliwe i wynikały bezpośrednio z niewłaściwego postępowania obwinionego. Zważono bowiem, iż według oświadczenia obwinionego osiągał on miesięczny dochód w wysokości 12000,00 zł, zaś zgodnie z art. 65 ust. 1 pkt 3a U. r. pr. wymierzona kara pieniężna nie mogła być niższa od połowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesiąc poprzedzający datę orzeczenia dyscyplinarnego i nie wyższa od pięciokrotności tego wynagrodzenia.

Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w maju 2016 r., przeciętne wynagrodzenie miesięczne w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w okresie od 1 do 31 maja 2016 r. wynosiło 4164,12 zł. Tym samym bez wątpienia rację miał Minister Sprawiedliwości wskazując w odwołaniu, iż zasądzona przez OSD kara pieniężna w wysokości 3000,00 zł była nieadekwatna do stopnia winy, tym bardziej, że OSD nie skorzystał z prawa do orzeczenia dodatkowo zakazu wykonywania patronatu, określonego w art. 65 ust. 2a U. r. pr. Tym samym zasądzona przez WSD kara pieniężna nie stanowiła maksymalnej wysokości dopuszczalnej przez ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i w okolicznościach sprawy nie może być oceniona jako nadmiernie surowa, choć bez wątpienia stanowi dla obwinionego znaczną dolegliwość, którą oceniono przez pryzmat orzeczonego dodatkowo zakazu wykonywania patronatu na okres dwóch lat.

Dokonano wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, oceniając materiał ten zgodnie z zasadami logiki i

doświadczenia życiowego.

Obwiniony swoim postępowaniem dopuścił się czynu sprzecznego ze ślubowaniem radcowskim i zasadami etyki radcy prawnego, podważając zaufanie do zawodu radcy prawnego i poniżając go w opinii publicznej.

Czynem tym naruszył godność zawodu i sprzeniewierzył się ślubowaniu radcowskiemu, albowiem pod pojęciem godności zawodu należy rozumieć także zdolność do dochowania wierności ślubowaniu, strzeżenia powagi zawodu i unikania zachowań mogących przynieść ujmę wykonywaniu zawodu, poprzez podważenie do niego zaufania lub poniżenie go w opinii publicznej. Sąd dyscyplinarny zważył, iż obwiniony został skazany prawomocnym już wyrokiem za popełnienie umyślnego występku, który nie licował z godnością zawodu radcy prawnego. Obwiniony wyraził skruchę, a stwierdzony w jego organizmie stan nietrzeźwości (zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza wynosił 0,30 mg w pierwszym pomiarze i 0,29 w drugim pomiarze) nie był znaczny (art. 115 § 16 k.k.). Tym niemniej nie miał racji obwiniony twierdząc, iż wina jego była nieznaczna i stan nietrzeźwości tylko nieznacznie przekraczał „dopuszczalny”.

W polskim prawie bowiem, zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stan po użyciu alkoholu zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi od 0,2 ‰ do 0,5 ‰ alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Stan po użyciu alkoholu stanowi znamię wielu wykroczeń drogowych (np. art. 87 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń zw. dalej k.w., art. 86 § 2 k.w., czyny przepołowione), może też być okolicznością obciążającą wpływającą na wymiar kary obwinionemu kary surowszej. Sąd dyscyplinarny ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu jako wysoki.

Radca prawny powinien przewidywać konsekwencje swego działania. Spożywanie alkoholu przed planowanym korzystaniem z samochodu, nawet po upływie kilku godzin, wiąże się z koniecznością kontrolowania stanu nietrzeźwości. Tłumaczenia obwinionego, iż „nie spodziewał się”, że nie był trzeźwy w chwili zatrzymania przez patrol Policji do kontroli, pomimo że według oświadczenia uprzednim wieczorem spożył butelkę wina, nie zasługują na uwzględnienie. Przeciwnie, stanowią okoliczność wpływającą na stopień winy obwinionego, albowiem mógł i powinien przewidywać, jako prawnik, konsekwencje swojego działania i możliwe konsekwencje prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, a w razie wątpliwości, zrezygnowania z prowadzenia pojazdu.

Twierdzenia podnoszone przez obwinionego w toku postępowania nie mogły prowadzić do uwolnienia r. pr. K. Z. od odpowiedzialności wynikającej z art. 64 ust. 1 pkt 2 U. r. pr. w zw. z art. 6 ust. 2 KERP. Składając ślubowanie radca prawny zobowiązuje się m. in. postępować godnie i uczciwie, ukształtowane bowiem w toku wykonywania zawodu ideały i obowiązki etyczne są jedną z gwarancji realizowania zawartej w Konstytucji RP zasady demokratycznego państwa prawnego. Radca prawny pełniąc szczególną rolę służy interesom sprawiedliwości.

Sąd wymierzył karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Jak już wskazano, sąd uwzględnił motywację obwinionego i jego sposób zachowania się, rodzaj i stopień naruszenia ciążących na obwinionym obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu, właściwości i warunki osobiste obwinionego, sposób życia przez popełnieniem czynu i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza stosunek do obowiązku naprawienia szkody i zadośćuczynienia w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się obwinionego i pokrzywdzonego.

Wobec popełnienia przez obwinionego umyślnego występku obwiniony dopuścił się rażącego naruszenia godności zawodu radcy prawnego.

Orzeczona kara jest karą dolegliwą, lecz nie najsurowszą w katalogu kar dyscyplinarnych i daje radcy prawnemu możliwość powrotu do wykonywania zawodu w sposób prawidłowy.

Wobec wagi popełnionego czynu i po rozważeniu wszystkich okoliczności mających wpływ na wymiar kary sąd uznał, iż wymiar kary obwinionemu kary ostrzeżenia, upomnienia, nagany z ostrzeżeniem bądź kary pieniężnej w niższej wysokości byłoby niewspółmierne do wagi popełnionego czynu i nie spełniałoby swoich celów w zakresie prewencji indywidualnej i

ogólnej.

Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu bądź pozbawienie prawa do wykonywania zawodu oceniono jako kary zbyt surowe w okolicznościach sprawy.

Obwiniony przyznał się bowiem do winy, wyraził skruchę, nie prowadził wcześniej pojazdu w stanie nietrzeźwości, nie było prowadzone przeciwko niemu uprzednio postępowanie karne bądź dyscyplinarne.

O kosztach postępowania WSD orzekł na podstawie art.70 ust 1i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust 1pkt 2 i ust 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 nr 86/IX/2015.